

стан розвитку людини, соціальної групи, суспільства, що характеризується ставленням до питань забезпечення безпечного життя та трудової діяльності і, головне, активною практичною діяльністю щодо зниження рівня небезпеки, потребує формування протягом життя людини, проте особливого значення набуває період професійної підготовки в умовах вищого навчального закладу.

Список використаної літератури

1. Запорожець. О. І. Безпека життєдіяльності. Київ. Центр навчальної літератури. 2013. 448 с.
2. Горина, Л. Н. Культура безопасности жизнедеятельности: (Методол. и технол. аспекты): монографія. Тольятти. Тольят. гос. ун-т. 2002. 318 с.
3. Мошкин, В.Н. Воспитание культуры безопасности школьников: монографія. Изд-во БГПУ. 2002. 198 с.
4. Скалецький Ю. М. Проблеми впровадження культури безпеки в Україні. Київ. НІСД. 2012. 17 с.
5. Беспалько. В. П. Педагогика и прогрессивные технологии обучения. Москва. Изд-во ин-та проф. образования. 1995. 140 с.
6. Зоріна М. О. До проблеми визначення актуальності й особливостей формування культури безпеки життєдіяльності. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. 2010. № 8. С. 149–153.

ОСОБЛИВОСТІ ЗДІЙСНЕННЯ ЕВАКУАЦІЇ НАСЕЛЕННЯ В НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ

*Снагощенко А. О.
м. Полтава*

Анотація. У певних умовах, що склалися в ході надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру, найбільш ефективним способом захисту населення є його евакуація. У статті описується процес евакуації, особливості його здійснення у різних ситуаціях.

Ключові слова. Стихійне лихо, аварії, евакуація, зараження місцевості, катастрофа.

Стихійні лиха, аварії і катастрофи, викиди сильнодіючих отруйних і радіаційних речовин призводять до значних руйнувань і створення надто великих зон радіаційного забруднення місцевості і хімічного зараження та катастрофічного затоплення, у яких може опинитися велика кількість населення. З метою завчасного вивезення населення з районів стихійних лих, аварій, катастроф та зон радіаційного забруднення місцевості, хімічного зараження та катастрофічного затоплення у якості одного із засобів захисту від можливих факторів ураження здійснюється евакуація населення, якщо життю і здоров'ю людей буде загрозовувати небезпека.

Під час евакуації здійснюється організоване вивезення населення на територію, що знаходиться за межами зони можливого катастрофічного затоплення, радіаційного чи хімічного ураження, прогнозованого виникнення локальних збройних конфліктів, районів виникнення стихійного лиха або великомасштабних аварій і катастроф. Евакуація вважається завершеною, коли все населення, що підлягає евакуації, вивезене за межі зони дії вражаючих факторів. Перебування евакуйованого населення у місцях розміщення зазвичай носить короточасний характер.

Особливості проведення евакуації визначаються характером джерела надзвичайної ситуації (радіоактивне забруднення або хімічне зараження місцевості, землетрус, снігова лавина, сель, повінь тощо), просторово-годинними характеристиками впливу вражаючих факторів, чисельністю і охопленням населення,

яке вивозиться, часом та терміновістю проведення евакуаційних заходів.

В залежності від часу і термінів проведення розрізняють попереджуючу (завчасну) та екстрену (невідкладну) евакуацію населення.

При отриманні достовірного короткострокового прогнозу про можливість виникнення стихійного лиха або аварії може проводитися попередня (завчасна) евакуація населення із зон можливі дії вражаючих факторів надзвичайної ситуації. У разі виникнення і розвитку деяких видів надзвичайних ситуацій проводиться екстрена (невідкладна) евакуація населення. Вивезення населення із зони надзвичайної ситуації у цьому випадку, як правило, здійснюється при дефіциті часу і в умовах впливу на людей вражаючих факторів.

Евакуація населення може також проводитися у разі порушення нормального життєзабезпечення населення, при якому виникає загроза життю і здоров'ю людей. Зазвичай це відбувається, коли організація першочергового життєзабезпечення населення безпосередньо в районі лиха неможлива або економічно недоцільна, сформований рівень задоволення життєво важливих потреб населення нижче допустимого, прогнозований час відновлення життєзабезпечення перевищує можливі терміни існування людей без життєзабезпечення або при мінімальному його рівні.

В залежності від масштабу надзвичайної ситуації і чисельності евакуйованого населення можуть бути виділені локальна, місцева і регіональна евакуації. Локальна евакуація проводиться у разі, якщо зона можливого впливу вражаючих факторів обмежена межами окремих міських мікрорайонів або сільських населених пунктів..

Місцева евакуація проводиться у тому випадку, коли зона надзвичайної ситуації охоплює території малих і середніх міст, окремі райони великих міст, сільські райони.

Регіональна евакуація здійснюється за умови поширення впливу вражаючих факторів на значні площі, що охоплюють території одного або декількох суб'єктів з високою щільністю населення, що включають великі міста. При проведенні регіональної евакуації населення, яке вивозиться, може бути переміщене на значні відстані від постійного місця проживання.

Загальна евакуація проводиться шляхом вивезення основної частини населення з міст і небезпечних районів усіма видами наявних транспортних засобів на відповідній адміністративній території та виведення найбільш витривалої його частини пішки.

Часткова евакуація проводиться з використанням транспортних засобів, що експлуатуються за діючим графіком. Для прискорення евакуації за рішенням керівника відповідного органу виконавчої влади залучаються додаткові транспортні засоби. Безпечний район визначається рішенням органу виконавчої влади, як правило, на території своєї області. За кожним підприємством, установою, організацією, об'єктом закріплюється район або пункт розміщення. У разі, якщо евакуйоване населення неможливо розмістити у безпечному районі своєї області, частина його може розмішуватися у сусідній області з обов'язковим узгодженням цього питання з керівником виконавчої влади відповідної області.

Для евакуації населення із зон радіоактивного забруднення навколо атомних електростанцій визначається не менш ніж два райони для розміщення евакуйованого населення у протилежних напрямках, з урахуванням переважаючого для цієї місцевості напрямку вітру.

У разі хімічного зараження, виникнення повені, катастрофічного затоплення, масових пожеж евакуація здійснюється до безпечних районів поблизу місць виникнення надзвичайної ситуації.

Евакуаційні заходи плануються з метою:

- 1) зменшення ймовірних втрат населення;
- 2) збереження кваліфікованих кадрів спеціалістів;
- 3) забезпечення стійкого функціонування важливих об'єктів господарювання;

4) створення угруповання сил і засобів цивільного захисту для їх подальшого застосування в осередках надзвичайних ситуацій.

Зміст і порядок здійснення евакуаційних заходів у кожній конкретній надзвичайній ситуації визначаються умовами, що склалися в її зоні, і матеріально-технічними можливостями відповідних територіальних і виробничих адміністрацій, а також готовністю до проведення евакуації.

До підготовчих заходів належать:

- приведення у готовність евакуаційних органів та уточнення порядку їх роботи;
- уточнення чисельності населення, що підлягає евакуації різними видами транспорту;
- розподіл транспортних засобів за пунктами посадки, уточнення розрахунків маршових шляхів колон і закріплення їх за окремими маршрутами;
- підготовка маршрутів евакуації, встановлення дорожніх знаків і вказівників, обладнання місць відпочинку;
- підготовка до розгортання збірних евакуаційних пунктів та пунктів посадки та висадки;

- перевірка готовності систем оповіщення та зв'язку;
- приведення у готовність наявних захисних споруд.[1]

З отриманням сигналу на проведення евакуації здійснюються наступні заходи:

- оповіщення керівників евакуаційних органів, підприємств і організацій, а також населення про початок і порядок проведення евакуації;
- розгортання і приведення у готовність евакуаційних органів;
- збір і підготовка до відправлення населення, що підлягає евакуації;
- формування і висування до вихідних пунктів на маршрутах піших колон, подача транспортних засобів у пункти посадки і посадка евакуйованих на транспорт;
- вивезення евакуйованого населення із зони надзвичайної ситуації;
- прийом і розміщення евакуйованого населення в безпечних районах.

Залежно від специфічних умов конкретної надзвичайної ситуації та матеріально-технічних можливостей наведені у статті зміст і порядок евакуаційних заходів можуть змінюватися і адаптовуватися до цих умов та можливостей.

ЕВАКУАЦІЯ ЯК ФОРМА ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

*Конопльов А. С.
м. Полтава*

Анотація. У даній статті висвітлене поширене нині явище, а точніше процес, який відомий нам під назвою евакуація. У зв'язку із поширенням епідемії коронавірусу дана тема є надзвичайно актуальною. Низка держав світу, зокрема й Україна проводять активну евакуацію своїх громадян із-за кордону, особливо з епіцентрів епідемії (Китаю та Італії). Оскільки ця тема нині є предметом цікавості багатьох людей важливо знати за яких умов і на яких підставах приймається рішення про проведення евакуації, хто і на яких рівнях приймає таке рішення, які види евакуації існують, і в яких випадках/ситуаціях вона проводиться. Все це і багато інших аспектів даного процесу і є предметом обговорення нашої статті.

Ключові слова: евакуація, коронавірус, НС (надзвичайна ситуація).

Евакуація – це організоване виведення чи вивезення із зони НС (надзвичайної ситуації) або зони можливого ураження населення, якщо виникає загроза його життю або здоров'ю, а також матеріальних і культурних цінностей, якщо виникає загроза їх пошкодження або знищення. Вона проводиться на декількох рівнях: державному,